

Fair play

Az ókori és a mai olimpiák szabályai

Kompetenciaterület:

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

9. évfolyam

Programcsomag:

Polgár a demokráciában

A modul szerzői: Erdei Erika, Kabdebó Ferenc és Ur Anita

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	14-15 évesek
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A fair play és a szabályok az emberi életben, munkában, sportban, közéletben betöltött szerepének tudatosítása. Az etikus viselkedés fejlesztése. Aktuális kérdés többoldalú megközelítése: a doppinggal kapcsolatos köz- és egyéni vélemény összevetése. A háttérinformációk birtokában – a köznapi sémák mellett más lehetőségek figyelembevételével – önálló véleményalkotás fejlesztése.
A modul témái, tartalma	Témák: Demokrácia – véleménynyilvánítás; életmód – játék, sport; erkölcs és jog – szabály Tartalom: A korábbi olimpiák lelkesítő pillanatait megörökítő sajtófotók, illetve filmrészletek után egy olyan helyzet elemzésére és megvitatására kerül sor, amelyben szembe kerül egymással az egymás iránti szolidaritás és a fair play. A sport értékeinek devalválódását jelzi a doppingügyek szaporodása, valamint az a küzdelem, amely ezek visszaszorítása érdekében folyik. A modul tartalmának alakítását meghatározzák a témával kapcsolatos aktuális események, amelyek követésére, illetve folyamatos reflektálására a tanulókat is ösztönözzük.
Megelőző tapasztalat	Antik görög kultúra, életmód, életszemlélet (történelem 9. évfolyam)
Ajánlott továbbhaladási irány	Ókori római kultúra, életmód, életszemlélet
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: autonómia Önszabályozás: felelősségvállalás A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: szabályalkotás, szabálykövetés, Társas kompetenciák: szolidaritás
Kapcsolódási pontok	NAT-hoz: Testnevelés és sport (erkölcsi és akaratú tulajdonságok alakítása a testnevelés és a sport eszközrendszerével); Ember és társadalom (kritikai gondolkodás – feltevések megfogalmazása egyes társadalmi-történelmi jelenségek háttéréről, feltételeiről, közvetlen és mélyebb okairól; érvek gyűjtése a feltevések mellett és ellen, érvek kritikai értékelése; szabadság és felelősség emberi dimenziói a magán- és a közélet különböző területein)
	Tantárgyakhoz: történelem; testnevelés és sport; osztályfőnöki óra
	Modulokhoz: Tényleg a részvétel a fontos? (Coubertin báró álma és az újkori olimpiák) Vita az athéni népgyűlésen (Kapjanak-eapidíjat a színházlátogatók?); Szabályaink; A teljes élet esélye I–III; Vétkesek közt cinkos, aki néma

Támogató rendszer	A doppingellenes küzdelemről: http://www.mob.hu www.olimpia.lap.hu <i>Teljesítményfokozás, dopping, sport.</i> Pucskok József előadása a Mindentudás Egyetemén: http://www.mindentudas.hu/pucskok/20041002pucskok.html
--------------------------	--

Módszertani ajánlás

A témának nagy aktualitást ad a sport értékeinek érzékelhető devalválódása, a világversenyeken egyre erősebben tapasztalható üzleties szemlélet, és a doppingolás szinte megállíthatatlan terjedése.

Az induláskor az újkori olimpiák néhány lelkesítő pillanatát idézik fel a kivetített sajtófotók és a filmrészletek. (A *Tűzszekerek* című film elérhető a kölcsönzőkben, a könyvtár számára mint klasszikus film megvásárolható.)

Az első órában egy erkölcsi dilemma megítélése a feladat. Ennek két változata létezik: az erkölcsidilemma-vita, illetve a több nézőpontos, komplex konfliktuselemzés. Az erkölcsidilemma-vitához a P3 melléklet tartalmaz szakmai háttéranyagot.

A második órára önálló feladatot kapnak a vállalkozó tanulók. Az egyik esetben az internetről kell tájékozódni, a másikban interjúk készítése a feladat. Mindkét esetben figyelmeztessük a tanulókat, hogy tartsák be az időkorlátokat, és törekedjenek tartalmas, a többiek számára érdekes prezentációra. Szerencsés, ha az interjúkat sikerül hangfelvétel formájában bemutatni. Az önálló bemutatók és az ehhez kapcsolódó osztályszintű megbeszélés átvezet a második óra magvát képező feladatsorhoz. Ez a doppingolás problémájával foglalkozik. Mivel az elsődleges cél az érdeklődés felkeltése, a záró percekben csupán összegzésre kerül sor: egy közösen elkészített poszter segítségével. A téma természetéből következik, hogy napról napra újabb információk bukkanhatnak fel a doppingolásról. Ösztönözzük a tanulókat, hogy szükség szerint reflektáljanak ezekre.

A téma feldolgozása kooperatív módon történik. A gyakran változó csoportok miatt szükség van mozgatható bútorzatra és megfelelő nagyságú térre. Alkalmos eszközöket igényel a képek kivetítése és/vagy a filmrészletek, esetlegesen a hangfelvétel bemutatása. Több alkalommal kerül sor poszter készítésére: ehhez csomagolópapírra, filctollra, ragasztógyurmára, celluxra és ollóra, valamint szabad falfelületre van szükség.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – 7 db kivetíthető sajtófotó az olimpiákról (külön könyvtárban)

P2 – *Tűzszekerek* (tájékoztatás a filmről, és a lejátszandó részletek kijelölése)

P3 – Az erkölcsidilemma-vita módszere (háttérolvasmány)

P4 – Háttérolvasmány a doppingproblémáról

P5/a – A D3 mellékletnek megfelelő táblázat nagy méretű, az óra során kitöltendő poszteren

P5/b – Megoldási minta a D5-ben található táblázathoz

Tanulói segédletek

D1 – Számkártyák a csoportalakításhoz

D2/a – Miért tette? (a dilemmahelyzet leírása)

Az A variációban 1 példány szükséges, a B variációban valamennyi tanuló megkapja a történetet.

D2/b – Feladatlap a Miért tette? című történethez

A B variációban valamennyi csoport kap egy-egy példányt a feladatlapból, tehát a csoportok számának megfelelő példány szükséges

D3 – Fair play és dopping (8 fajta szövegkártya a kis csoportos feladatokhoz)

Nyolc csoport jön létre, azon belül valamennyi csoporttag megkapja az adott csoportnak jutó szöveget.

D4 – Csoportos feladatlap

Minden csoportnak szükséges 1 példány.